kás, miszerint minden napnak halottai vagy a' templomok' sirboltjaiba vagy egy közös lyukba vettettek. Most mindenki saját nyughelyet nyerend.

Philadelphia, oct. 20. Mexicoi hirlapok telyek helyekkel, mellyek ezen respublica' megrongelt állapotját nyilványosan hirdetik. Egy hatvan rablókból álló jól fegyverkezett és lovas csoport, 17ken egy kocsit rabolt ki, melly nagybecsü ezüsttel terhelten, a' fővárosból a' tengerpartok felé uton volt. Mint mondják, ez csák egy része egy formaszerint elrendezett rablóhadnak. A' kormany gyenge, 's Mexico város' lakosai egykedvüleg nézik a' veracruzi franczia zárvonalt. Gyilkosság, gyujtogatás és fosztogatás töltik be az országot büntettekkel, nyomorúsággal, kormánytalansággal és közzavarokkal. Texasba a' fő behozási czikkely az egyesült statusokból most kész fahazak. Mint mondják, 100 percentet nyerni rajtok.

Pénzkelet.

Bécs, november' 23.

A' status-kötelezvények' közép ára volt 5 pctes p. p.	107 1/4
" " " " " 4 " "	— —
" " " " " 3 " "	81 —
Kölcsönvett 1834. évről, 500 frnt.	668 2/32
" 1821. " 100 "	— —
Bécsi statusbank-kötelezvény 2 1/2 pcentért	61 3/4
Bank-részvények darabonkint "	— —

Dunavizállás: november' 25kén 4' 6''.

Magyar hirlapok' heti szemléje.

Novemb. 12. — 18.

A' *Szion* és *Annalaviu*, mint itt idezendő saját szavaival jelenti: „A' folyó 1838diki év' kezdetével megnyitott *polyáját* a' ránk *kiküvetkező* 1839diik évben is folytatni fogja 's biztosit, hogy *perfogóinak* jelen száma mellett is a' testvér lap hetenkint ketszer fog megjelenni.“ Részünkről igen örülnenk, ha e' kéttős lap a' jövő év' fordultával typothetai *polgáiból* végre kivetköznek, 's, minthogy a' perlekedés az illy szelid szellemü intezethez vélekedésünk szerint semmikép sem illenek, a' *perfogók* helyett e' nagy buzgalmu 's honunkban és korunkban ketségkívül igen sokat használható lapnak számos *pártfogókat* öszintén ohajtunk.

Az *Athenaeum*' 40 és 41dik számaiban egy rövid de nyomos értekezésben igen helyesen jegyzi meg *Mezfolvi* ur, hogy az *adi*, *kapi*, *lopi*, *mondi* 'stb. tajformák voltak az elsők 's eredetiek nyelvünkben, mint ebből: *ad-ó*, *kap-ó*, *lop-ó*, *mond-ó* 'stb. *legközelebb* származottak; de ha ő azt gondolja vagy épen javasolja is, hogy e' formák postliminio visszahelyeztessenek az iras- és müveltebb közbeszedszokásba, akkor nem haragszik meg, ha azt hisszük és elmondjuk, hogy e' javaslata egy pár szaz esztendővel elkésett es többe sikert magának nem reménylhet. Minek is? hiszen *egy* nyelv sincs, mellynek grammaticájában és orthographiájaban kisebb vagy nagyobb következetlenségek ne volnanak. Utóbb a' hegelianismust folyvást és igen derekasan sarkalja *** ur (l. Athen. 21. sz.). —

A' *Figyelmezőben* „Allitások, vélemények, felvilágositások“ czim alatt *Csaplovics* ellen (Ki a' jurista?) nyilatkozik *Jogi*, *Rumy* ellen *Sárvary*, és a' *Szion*' multkor erdeklett levele ellen *Pap* Endre. Ez utóbbinak veljét közle Századunk 94. sz.; a' masodikra Rumy ur hihetőleg válaszolni fog; az elsőnek legfontosabb helyei (kezdve e' szavaktól: *Innen tehát* ... a' 804dik oldalon, a' szakasz' végeig) egészen 's tökéletesen Csaplovics *mellett* szólanak. O sem erti az emberek közti egyenetlenséget különben. Egyébiránt is öszinte és elfogulatlan elmével kell felfogni Cs.' szellemet és tendentiáját, melly korán sem fekszik olly messze, mint sokan gondolják. Balgatagság volna azt hinni, mintha Cs. komolyan ki akarná az oskolákból a' philosophia' és természetjog' tanittatását küszöbölni, sőt inkabb ő akarja, hogy philosophia és természetjog tanittassék, de *milyen?* ez a' kérdés. Cs. ur, mint minden elet-, delog- és vilag-smerő, milyenek kivaltképen az angolok, lenyegileg *practicus*, és igy termeszetes ellensége minden tulvitt speculationak, minden hiu es haszontalan, sőt neha veszedelmes, abrándnak, akar a' magányos elet, akar a' tudomány, akar, és főleg, a' polgari szerkezet es positiv törvenyek legyenek azoknak targyai. Ezert csapkodja a' mysticismust es tulzó transcendentalismust a' philosophiaban, ezert az egymassal ellenkező 's a' *valóságtól* olly messze elütő, vele könnyen és világosan nem egyeztethető termeszetjogtani teleteket. Ugyde valljuk meg öszinten, ugy tanittatnak e nálunk, 's meg inkabb a' külföldön, a' philosophia es a' termeszetjogtan, mint ezt a' *gyakorlati* elet' különnemü szükségei kivánják? nincsenek e nálunk fiatal emberek, kik hiu ábrandal es speculatioval tölt fejeiket fent a' levegőben hordva, gyakran a' falnak is neki mennek vagy árokba buknak? nincsenek e komoly férjfiainK, számos ugynevezett tudósainK, kik, a' hasznosabbra fordítandó draga időt a' kör' negyszegitsenek, Newton' tulhaladásannak, egy *egészen uj* physieni vagy philosophiai rendszer' feltalálásannak, egy egyetemi (universalis) nyelv' összeférczelésenek, vagy a' magyar nyelvből minden egyeb elő es holt nyelv' leszármaztatásanak 'stb. eff. örökre sikeretlen fáradalmaiban ölik el? 'S ha igy, valljon nem korszerűk e épen most es nálunk Csaplovics' gunyai, korholási? — Más szóval: Cs.' sarkalásainak, ha en jól értem őt, humora ez: Si non est *utile*, quod feceris, stulta est gloria! Ez a' kis életbölcsesegi maxima ugyan magaban sem nem *philosophia*, sem nem *természetjog*, legalább nem ollyan, melly az oskolákban praelegalható volna; de hát mi joggal követelhetünk mi *illyet* Cs-tól? — Oh, azt én igen jól tudom, hogy sokan, igen sokan vannak honunkban, kik azt szeretnék, hogy az ember a' halat ne csak megfogja es megsüsse számokra, hanem azt meg szájokba is rakja (midőn aztán a' köszönet nem ritkán az volna, hogy a' szálkát visszapőknek az ember' szemebe); — de ez Cs-nak épen nem kötelessége. Neki, mint criticusnak es gunyirónak, kötelessége csak az, hogy „paradoxnait“ es „philosophiai leczkeit“ minel elmesebbekké, tanultabbakká 's alaposabbakká tegye; de a' természetjog' es philosophia' *professorait* es *rendszeralkotóit* illeti *azon* kötelesség, hogy az eddigieknél, kivált az oskolák' számára, világosb, nepszerübb es gyakorlatibb természetjogot es philosophiát keszitsenek. —

Az *Ismertetőben* mezei gazdaságunk' örök es sarokkérdese: „a' rétek' vagyis kaszálók' megjavitása“ forog ismét szóban, 's a' mik itt erről es a' vele legszorosabb kapcsolatban levő marhatartásról es trágyanyeresről mondatnak, azon rég megismért practicai igazságok, mondhatni: gazdasagi axiomak közze tartoznak, mellyeket hiszen kiki tud, lát, mindennap tapasztal, de a' mellyeket megis nem lehet elegszer fülünkbe sugni, dörögni, kiáltani, mert mi azok' követésere restek vagyunk. „Miért ne lehetne — igy szól az értekező — a' marha' kün legeltetésével felhagynunk, ha van elegendő takarmányunk? 's miért *tudja* a' nemetországi paraszt istállón tartani marháját, kinek egy arasznyival sines több földje ujnt az apjának? Aztán, hogy is boldogullhatnánk gazdálkodásunkban, ha ez mindig ugy megy, mint eddig, sovány marhainkat kihajtván a' közlegelőre, hova ehen es fáradtan erkeznek, mert ehen mentek ki az udvarról. Most tehát már ott van a' nyomorult legelőn, melly vagy természettől is már sovány, vagy kiszivatek 's elsoványodek a' szüntelen tartó aránytalan lesvivatek 's elsoványodek a' szüntelen tartó aránytalan lesjavát elemesztik, vagy letiporják, vagy a' számos juhnyájak, a' meddig megfordulnak, a' füvecsket gyökereig lerágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják, a' meddig megfordulnak, a' füvecsket gyökereig lerágják, a' meddig megfordulnak, a' füvecsket gyökereig lerágják, a' meddig megfordulnak, a' füvecsket gyökereig lerágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják, hol a' fel 's alá szaguldó lovak, a' füvek' geltetés által, hol a' fel 's alá szaguldó lovak, a' füvek' geltetés által, hol a' fel 's alá szaguldó lovak, a' füvek' javát elemesztik, vagy letiporják, vagy a' számos juhnyájak, a' meddig megfordulnak, a' füvecsket gyökereig lerágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak egesz nap, a' hőrágják. Illyen legelőn kell marháinknak kinoztatva futosni. — Kifaradva 's segtől és a' hogaraktól